

Kohtuasi C-240/23

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

17. aprill 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Bundesverwaltungsgericht (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

9. detsember 2022

Kassaator:

Herbaria Kräuterparadies GmbH

Vastustaja kassatsioonimenetluses:

Freistaat Bayern

Ärakiri

Bundesverwaltungsgericht

KOHTUMÄÄRUS

[...]

Halduskohtuasjas

Herbaria Kräuterparadies GmbH,
[...] Fischbachau,

kaebaja, apellant ja kassaator

[...]

versus

Freistaat Bayern,
keda esindab Landesanstalt für Wirtschaftsprüfung Bayern (Baieri liidumaa prokuratuur),
[...] München,

vastustaja, vastustaja
apellatsioonimenetluses ja
vastustaja kassatsioonimenetluses

tegi Bundesverwaltungsgerichti (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus)
3. kolleegium
9. detsembri 2022. aasta kohtuistungil põhjal
[...]

järgmise kohtumääruse:

Menetlus peatatakse.

ELTL artikli 267 alusel esitatakse Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused selle kohta, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrust (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT [2018,] L 150, lk 1), (muudetud komisjoni 17. jaanuari 2022. aasta delegeeritud määrusega (EL) 2022/474 (ELT [2022,] L 98, lk 1)) ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartat:

1. Kas määruse (EL) 2018/848 artikli 33 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo võib kasutada töödeldud toidu puhul, mis määruse (EL) 2018/848 artikli 45 lõikes 1 sätestatud tingimustel imporditakse liidu turule viimiseks mahepõllumajandusliku tootena, kuid mis ei vasta nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/848 artikli 16 lõikes 1 koostoimes II lisa IV osa punkti 2.2.2 alapunktiga f, kuna lisaks taimsetele saadustele sisaldab see ka mittetaimset päritolu mineraale ja vitamiine?
2. Juhul kui esimesele küsimusele tuleb vastata jaatavalt: Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklist 20 tuleneb, et Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo võib kasutada töödeldud toidu puhul, kui see pärineb Euroopa Liidust ja vastab määruse (EL) 2018/848 artikli 48 lõike 1 alusel tunnustatud kolmanda riigi samaväärsetele tootmis- ja kontrollinõuetele, kuid ei vasta nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/848 artikli 16 lõikes 1 koostoimes II lisa IV osa punkti 2.2.2. alapunktiga f?

3. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklist 20 tuleneb, et sellist Euroopa Liidust pärinevat töödeldud toitu võib määruse (EL) 2018/848 artikli 30 lõike 1 kohaselt märgistada mahepõllumajanduslikult toodetud toiduna, ilma et kasutataks Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo?

Põhjendused

I

- 1 Kohtuasi puudutab töödeldud toidu märgistamist mahepõllumajanduslikust tootmisest pärineva toiduna.
- 2 Kaebaja toodab taimeekstrakte sisaldavat puuviljamahlasegu „Blutquick“, mis on toodetud mahepõllumajanduslikult. Joogile on lisatud mittetaimseid vitamiine ja raudglükonaati. Kaebaja turustab jooki „Blutquick“ toidulisandina. Pakendil on Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo, riigisisene mahemärgis ja viide „kontrollitud mahepõllumajanduslikust tootmisest“ pärinevatele koostisosadele.
- 3 Baieri põllumajandusamet (Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft) tegi 18. jaanuari 2012. aasta otsusega kaebajale muu hulgas ettekirjutuse eemaldada 1. detsembriks 2012 toote etiketidelt, reklaamist ja toote turustamisel mahepõllumajanduslikule tootmisele viitav märgis, mis on kaitstud nõukogu 28. juuni 2007. aasta määruse (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT [1991], L 189, lk 1) artikliga 23. Otsust põhjendati sellega, et määruse (EÜ) nr 834/2007 sätete ja komisjoni 5. septembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 889/2008, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 (mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses mahepõllumajandusliku tootmise, märgistamise ja kontrolliga (ELT [2008,] L 250, lk 1), artikli 27 lõike 1 punkti f kohaselt võib töödeldud toodetele, mis on märgistatud „mahepõllumajandusliku toodetena“, vitamiine ja mineraale lisada ainult siis, kui nende kasutamine on ette nähtud õigusaktides. Toote „Blutquick“ puhul see nii ei ole.
- 4 Kaebaja esitas otsuse peale kaebuse. Verwaltungsgericht (halduskohus) esitas määruse (EÜ) nr 889/2008 artikli 27 lõike 1 punkti f tõlgendamise kohta eelotsuse küsimused Euroopa Kohtule. Euroopa Kohus sedastas 5. novembri 2014. aasta otsuses (C-137/13), et määruse (EÜ) nr 889/2008 artikli 27 lõike 1 punkti f tuleb tõlgendada nii, et selles sättes nimetatud aine kasutamine on õigusaktides ette nähtud ainult juhul, kui liidu õiguse säte või liidu õigusega kooskõlas olev riigisisene õigusnorm näeb otseselt ette nimetatud aine lisamise toidule, et seda toitu saaks üldiselt turustada. Sellise aine kasutamine ei ole nimetatud sätte tähenduses õigusaktides ette nähtud, kui toitu turustatakse toidulisandina koos toitumis- või tervisealase väitega või eritoiduks ette nähtud toiduna, isegi kui see

tähendab, et selleks, et järgida toidule ainete lisamist puudutavaid liidu õigusnorme, peab see toit sisaldama asjaomast ainet kindlas koguses. Kaebaja väitis juba toonases menetluses, et võrreldes kolmandate riikide ettevõtjatega, kellel on samaväärne tunnustatud tootmissüsteem, saab talle osaks diskrimineerimine, kuid Euroopa Kohus seda väidet ei käsitlenud, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus ei olnud selle kohta eelotsuse küsimust esitanud.

- 5 Verwaltungsgesicht (halduskohus) jättis tühistamisnõude põhjendamatusse tõttu rahuldamata. Ka kaebaja apellatsioonkaebus jäeti rahuldamata. Vaidlustatud otsuse õiguspärasuse kohta märkis apellatsioonikohus 29. juuli 2021. aasta otsuses, et vitamiinide ja raudglükonaadi lisamine sellisele töödeldud toidule nagu „Blutquick“ ei ole õigusaktides sõnaselgelt ette nähtud, mistõttu Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo (edaspidi „ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo“) kasutamine kaebaja poolt on vastuolus määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 23 märgistamissättega. Määruse (EÜ) nr 889/2008 artikli 27 lõike 1 punkti f ei saa tõlgendada laialt ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 20 arvestades. Kaebaja leiab, et määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 33 lõike 1 alusel koheldakse teda erinevalt, kuna viidatud säte võimaldab Ameerika Ühendriikidest pärinevaid konkureerivaid tooteid mahepõllumajanduslike toodetena Euroopa Liidus turule viia ELi mahepõllumajandusliku tootmise logoga, kuigi neile toodetele on lisatud aineid, eelkõige vitamiine, mida määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 23 lõike 1, määruse (EÜ) nr 889/2008 artikli 27 lõike 1 ja VIII lisa kohaselt ei ole lubatud kasutada, kui kõnealuseid tooteid toodetakse Euroopa Liidus. Sellist erinevat kohtlemist apellatsioonikohtu hinnangul siiski ei esine. Asjaomaseid Ameerika Ühendriikidest pärinevaid mahepõllumajanduslike tooteid võib Euroopa Liidus küll turustada mahepõllumajanduslike toodetena, kuid need ei või kanda ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo. Vastavalt määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 25 lõikele 1 võib ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutada määruse (EÜ) nr 834/2007 nõuetele vastavate toodete puhul. Samaväärsete toodete puhul ei ole ilma pikemata nii; need tooted on määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 25 lõike 1 tähenduses määrusega kooskõlas ainult siis, kui need vastavad määruse nõuetele ilma ühegi erandita. Ühe Ameerika Ühendriikides toodetud toote puhul, mis vastab kaebaja tootele, see nii ei ole.
- 6 Kassatsioonkaebuses esitab kaebaja jätkuvalt vastuväited 18. jaanuari 2012. aasta otsusele ja väidab sisuliselt, et samaväärsena imporditud toode võib kanda ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo isegi siis, kui see määruse (EÜ) nr 834/2007 kohastele tootmisnõuetele ei vasta. Keeld kasutada logo toote „Blutquick“ puhul rikub põhiõiguste harta artiklis 20 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet. Pealegi esineb selline rikkumine juba seetõttu, et Ameerika Ühendriikide tooteid, millele on lisatud vitamiine ja mineraale – sõltumata ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutamisest –, on lubatud esitleda mahepõllumajanduslike toodetena, samal ajal kui tal endal on oma toodet „Blutquick“ lubatud turustada ainult tavapärase tootena. Kui tootele vitamiinide ja mineraalide lisamise keeld ei kehti Ameerika Ühendriikide tootjate suhtes, siis ei saa see kehtida ka tema suhtes.

- 7 Vastustaja vaidleb kassatsioonkaebusele vastu ja väidab sisuliselt, et tunnustatud kolmandast riigist pärinev toode võib kanda ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo ainult siis, kui on tagatud vastavus määruse (EÜ) nr 834/2007 nõuetele. Väidetavat erinevat kohtlemist ei esine. Vastastikuse samaväärsuse tunnustamisega võimaldatakse liidu turule pääseda ka nendel toodetel, mis liidu mahepõllumajandusliku tootmise nõuetele ei vasta. Kaebaja taotletud võrdne kohtlemine Ameerika Ühendriikide toodetega tooks kaasa olulise muutuse Euroopa Liidu süsteemis, mida samaväärsuse tunnustamisega just nimelt ette ei nähtud ja mis seaks ohtu ELi õigusnormide eesmärgid.

II

- 8 Menetlus tuleb peatada ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 267 kolmanda lõigu alusel tuleb esitada eelotsusetaotlus Euroopa Kohtule. Kohtuasja lahendamise seisukohast määrava tähtsusega liidu õiguse tõlgendamine ei ole sedavõrd ilmselge, et ei jääks ruumi põhjendatud kahtlusteks (vt Euroopa Kohtu (suurkoda) 6. oktoobri 2021. aasta otsus *Conorzio*, C-561/19, [ECLI:EU:C:2021:799], punkt 39).
- 9 1. Kaebajal keelati 18. jaanuari 2012. aasta otsusega kasutada oma tootel „Blutquick“ mahepõllumajanduslikule tootmisele viitavat liidu õigusega kaitstud märgistust. Keeld hõlmab nii ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo ja Saksa riigisisest mahemärgist kui ka muid mahepõllumajanduslikule tootmisele viitavaid märgiseid, näiteks koostisosade loetelus. Arvestades otsuse kui püsiva mõjuga haldusakti olemust, tuleb selle õiguslikul hindamisel lähtuda kassatsioonikohtu otsuse tegemise ajal kehtinud õiguslikust olukorrast (vt selle kohta Bundesverwaltungsgerichti (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeima halduskohtu edaspidi „BVerwG“) 13. juuni 2019. aasta otsus 3 C 28.16, *BVerwGE* 166, 32, punkt 11). Seega ei saa enam tugineda vastustaja otsuse aluseks olnud määrusele (EÜ) nr 834/2007, vaid tugineda tuleb alates 1. jaanuarist 2022 kehtivale Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrusele (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT [2007], L 150, lk 1).
- 10 2. Kaebaja suhtes tehtud keelava otsuse õiguslik alus on määruse (EL) 2018/848 artikli 42 lõige 1. Viidatud säte näeb ette, et kui nõuete rikkumine mõjutab mahepõllumajanduslike või üleminekuaja toodete terviklust mis tahes tootmis-, ettevalmistus- või turustusetapis, näiteks juhul, kui see tuleneb lubamatute toodete, ainete või meetodite kasutamisest või mittemahepõllumajanduslike toodetega segunemisest, tagavad pädevad asutused, et kogu asjaomase tootepartii või tootmistsükli puhul ei viidata märgistamisel ja reklaamimisel mahepõllumajanduslikule tootmismeetodile. Sekkumiseks vajalik nõuete rikkumine määruse (EL) 2018/848 artikli 3 punkti 57 tähenduses tuleneb toote „Blutquick“ kui töödeldud toidu puhul määruse (EL) 2018/848 artikli 16 lõikest 1 koostoimes II lisa IV osa punkti 2.2.2. alapunktiga f. Viidatud sätete kohaselt võib toidu töötlemisel kasutada mineraale (sealhulgas mikroelemente), vitamiine,

aminohappeid ja mikrotoitaineid, kuid ainult juhul, kui nende kasutamine tavatarbimiseks ette nähtud toidus on liidu õiguse kohaselt või liidu õigusega kooskõlas olevas liikmesriigi õiguses otseselt nõutav, millest tulenevalt ei ole kõnealust toitu võimalik üldse turule viia tavatarbimiseks ette nähtud toiduna, kui sellele ei ole lisatud neid mineraale, vitamiine, aminohappeid või mikrotoitaineid. Toote „Blutquick“ puhul see nii ei ole ja seda ei sea kahtluse alla ka kaebaja. Seega ei hõlma määruse (EL) 2018/848 II lisa IV osa punkti 2.2.2. alapunkti f sõnastus vitamiinide ja raudglükonaadi lisamist kaebaja tootele. Sellest tulenevalt on ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutamine määruse (EL) 2018/848 artikli 33 lõike 1 alusel välistatud; samamoodi on määruse (EL) 2018/848 artikli 33 lõike 5 alusel välistatud ka Saksa riigisisese mahemärgise kasutamine. Määruse (EL) 2018/848 artikli 30 lõike 1 alusel ei ole tootele „Blutquick“ lubatud lisada ka märgistusi „bioloogiline“ või „ökoloogiline“. Viidatud sätete piiranguteta kohaldamise korral oleks 18. jaanuari 2012. aasta otsus õiguspärane, kaebus ja kassatsioonkaebus tuleks jätta rahuldamata.

- 11 3. Kaebaja väidab vastu, et põhiõiguste harta artiklis 20 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttest tuleneb, et tal peab olema õigus märgistada toodet „Blutquick“ ELi mahepõllumajandusliku tootmise logoga ja viitega mahepõllumajanduslikule tootmisele, kuna asjaomane Ameerika Ühendriikides toodetud toode on Ameerika Ühendriikides turustatav mahepõllumajandusliku (*organic*) tootena ning Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel sõlmitud samaväärsuslepingu alusel võib seda toodet järelikult ka Euroopa Liidus turustada mahepõllumajanduslikult toodetud toiduna, sealhulgas kasutada ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo. Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei saa ilma Euroopa Kohtu poole pöördumata otsustada, kas sellele argumendile tuginedes tuleks kassatsioonkaebus rahuldada. Kohtuasi tõstatab liidu õiguse tõlgendamise kohta mitu küsimust, mis vajavad selgitamist.
- 12 a) Eelotsusetaotluse esitanud kohus lähtub sellest, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta on vastavalt harta artikli 51 lõike 1 esimesele lausele kohaldatav, sest määruse (EL) 2018/848 sätted puudutavad liidu õiguse kohaldamist.
- 13 b) Põhiõiguste harta artikkel 20 nõuab, et võrreldavaid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (väljakujunenud kohtupraktika, Euroopa Kohtu 3. veebruari 2021. aasta otsus, C-555/19, [ECLI:EU:C:2021:89], punkt 95).
- 14 aa) Seoses erineva kohtlemise olemasoluga vajab esmalt selgitamist, kas kaebaja väidab põhjendatult, et ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutamise aspektist koheldakse tema toodet „Blutquick“ erinevalt võrreldes kolmanda riigi, nagu Ameerika Ühendriikide ettevõtja tootega, kui määruse (EL) 2018/848 artikli 45 lõike 1 alusel imporditakse viimane liidu turule viimiseks mahepõllumajandusliku tootena. Nagu märgitud punktis 2, ei või toodet „Blutquick“ turule viia määruse (EL) 2018/848 artikli 33 lõikes 1 viidatud ELi mahepõllumajandusliku tootmise logoga, kuna tootele on lisatud vitamiine ja raudglükonaati. Seega oleks erineva kohtlemisega tegemist juhul, kui sellele

tootele vastav kolmandast riigist pärinev töödeldud toit, millele on samaväärsena tunnustatud tootmisnõuete alusel lubatud lisada neid vitamiine ja mineraale, võib Euroopa Liidus turuleviimisel kanda ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo, olgugi et vitamiinide ja mineraalide lisamise tõttu ei vasta see määruse (EL) 2018/848 kohastele tootmisnõuetele.

- 15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et küsimusele, kas selline kolmandast riigist imporditud toode võib kanda ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo, ei ole määruse (EL) 2018/848 artikli 33 lõike 1 ja Euroopa Kohtu senise praktika – sealhulgas kohtuasja C-137/13 – põhjal võimalik anda piisavalt selget vastust. Apellatsioonikohus vastas küsimusele – ajal, mil kohaldatav oli veel määrus (EÜ) nr 834/2007 – eitavalt ja viitas sisuliselt sellele, et määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 25 lõike 1 kohaselt võib ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutada määruse nõuetele vastavate toodete puhul. Seejuures teeb määrus (EÜ) nr 834/2007 vahet määruse nõuetele vastavate toodete ja pelgalt samaväärsete toodete vahel. Viimased ei vasta määruse nõuetele määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 25 lõike 1 tähenduses. Viidatud argumendid, mida saab põhimõtteliselt üle kanda ka praegu kehtivale õiguslikule olukorrale, ei ole siiski sedavõrd veenvad, et tõlgenduse tulemus oleks väljaspool igasugust kahtlust. See kehtib ka osas, milles apellatsioonikohus viitab sätte ülesehitusele ja tarbijakaitse eesmärgile. Pigem räägib nii mõnigi argument selle poolt, et kolmandas riigis toodetud töödeldud toit, mis Euroopa Liidus määruse (EL) 2018/848 artikli 45 lõike 1 tingimuste kohaselt turule viiakse, võib ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo kanda ka siis, kui lisaks taimsetele saadustele sisaldab see ka mittetaimset päritolu mineraale ja vitamiine ning ei vasta seega nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/848 artikli 16 lõikes 1 koostoimes II lisa IV osa punkti 2.2.2 alapunktiga f. Esiteks oleks määruse (EL) 2018/848 artikli 33 lõike 1 sõnastusega kooskõlas ka see, kui „määruse nõuetena“, mis peavad olema täidetud, ei käsitataks mitte tootmisnõudeid, vaid liitu imporditud toote puhul importi reguleerivaid sätteid, eelkõige tootmis- ja kontrollinõuete samaväärsena tunnustamist reguleerivaid sätteid määruse (EL) 2018/848 artikli 45 ja sellele artiklile järgnevate artiklite alusel. Sellisel juhul piisaks nõuete täitmiseks määruse (EL) 2018/848 artikli 33 lõike 1 teise lause tähenduses sellest, et toode on imporditud selle kohaselt kehtivatel tingimustel. Teiseks oleks samaväärsuse tunnustamise ja asjaomaste samaväärsuslepingutega taotletava kaubandustõkete kõrvaldamise eesmärgiga pigem kooskõlas, kui samaväärsuse nõuete kohaselt imporditud kolmanda riigi toodet saaks märgistada samamoodi nagu „samaväärset“ – kuid mitte identsetele normidele vastavat – Euroopa Liidu toodet; ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo omandaks kolmanda riigi toote konkurentsiolekorra puhul määrava tähtsuse.
- 16 bb) Kui esimesele küsimusele tuleb vastata jaatavalt, võiks tegemist olla olukorraga, kus Euroopa Liidu tootjaid koheldakse ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutamise aspektist erinevalt võrreldes kolmandate riikide tootjatega, kelle tootmis- ja kontrollinõuded on tunnustatud samaväärsena – juhul kui liidus toodetud toote ja kolmandas riigis toodetud toote turuleviimine liidus oleksid võrreldavad olukorrad, hoolimata ühelt poolt liidus ja teiselt poolt

kolmandas riigis kehtivatest erinevatest tootmis- ja kontrollinõuetest. Seda järeldust võiks toetada asjaolu, et küsimus ei ole mitte tootmises, vaid selliste toodete märgistamises, mida võib liidus turule viia ja mis omavahel konkureerivad. Kui tegemist oleks erineva kohtlemisega, võiks see siiski olla põhjendatud. Erineva kohtlemise objektiivseks põhjuseks võiks olla samaväärsuse tunnustamine ise või sellega taotletud kaubandustõkete kõrvaldamine. Seevastu kaebaja eeldab, et selline põhjendus ei tule kõne alla vähemasti siis – nagu see on käesolevas asjas –, kui Euroopa Komisjon on tunnustanud samaväärsena tootmis- ja kontrollinõuded, mis liidus kehtivatele „põhilistele“ nõuetele ei vasta. Sellisel juhul on liidus tootval ettevõtjal õigus sellele, et temalt nõutaks ainult nende tootmisnõuete järgimist, mis kehtivad kolmanda riigi ettevõtja suhtes. Küsimusele, kas seega tuleneb põhiõiguste harta artiklist 20, et ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo võib kasutada töödeldud toidu puhul, kui see pärineb Euroopa Liidust ja vastab määruse (EL) 2018/848 artikli 48 lõike 1 alusel tunnustatud kolmanda riigi samaväärsetele tootmis- ja kontrollinõuetele, kuid ei vasta nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/848 artikli 16 lõikes 1 koostoimes II lisa IV osa punkti 2.2.2. alapunktiga f, ei ole võimalik anda piisavalt kindlat vastust. Viidatud vastastikuse tunnustamise praktikaga seotud temaatika võib olla väga oluline. See tõstatab mitmesuguseid küsimusi, mis puudutavad võrdset kohtlemist ja ümber pööratud diskrimineerimist, samuti liidu autonoomse reguleerimispädevuse võimalikku kaotamist (vt kohtujurist Sharpstoni 8. mai 2014. aasta ettepanek kohtuasjas C-137/13, [ECLI:EU:C:2014:318], punkt 59). Neid küsimusi peab selgitama Euroopa Kohus.

- 17 cc) Olenemata ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutamise õigusest tekib sarnane küsimus seoses määruse (EL) 2018/848 artikli 30 lõike 1 kohase mahepõllumajanduslikule tootmisele viitava märgistusega, mida ei või kaebaja vaidlustatud otsuse alusel samuti kasutada.
- 18 Kui kaks ettevõtjat toodavad sama töödeldud toitu, mis vastab määruse (EL) 2018/848 artikli 48 lõike 1 alusel tunnustatud kolmanda riigi samaväärsetele tootmis- ja kontrollinõuetele, kuid – nagu käesoleval juhul teatavate koostisosade lisamise tõttu – ei vasta nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/848 artikli 16 lõikes 1 koostoimes II lisa IV osa punkti 2.2.2. alapunktiga f, ja kui nad soovivad asjaomaseid tooteid Euroopa Liidus turustada mahepõllumajanduslikule tootmisele viitava märgistusega, on juhul, kui pidada olukordi põhimõtteliselt võrreldavaks, tegemist erineva kohtlemisega põhiõiguste harta artikli 20 tähenduses. Kui määruse (EL) 2018/848 artikli 30 lõike 1 teise lause kohaselt on Euroopa Liidus tootval ettevõtjal keelatud oma toodet Euroopa Liidus turustada mahepõllumajanduslikule tootmisele viitava märgistusega, siis määruse (EL) 2018/848 artikli 48 kohaselt tunnustatud kolmandas riigis asutatud ettevõtja võib oma toodet kõnealuse märgistusega turustada. See tuleneb asjaolust, et vastavalt määruse (EL) 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktile iii võib kõnealuse määrusega hõlmatud toodet importida kolmandast riigist liidu turule viimiseks mahepõllumajandusliku tootena, kui see – lisaks muudele tingimustele – pärineb määruse (EL) 2018/848 artikli 48 kohaselt tunnustatud kolmandast riigist ja vastab asjaomase kolmanda riigi samaväärsetele tootmis- ja kontrollinõuetele.

- 19 Punktis bb esitatud küsimused Euroopa Liidu tootjate ja kolmandate riikide tootjate erineva kohtlemise põhjendatuse kohta tekivad *mutatis mutandis* määruse (EL) 2018/848 artiklis 30 viidatud märgistuse puhul. Vajab selgitamist, kas põhiõiguste harta artiklist 20 tuleneb, et Euroopa Liidust pärinevat töödeldud toitu võib määruse (EL) 2018/848 artikli 30 lõike 1 kohaselt märgistada mahepõllumajanduslikult toodetud toiduna, ilma et kasutataks ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo. Ka sellises olukorras ei ole vastus sellele küsimusele ilmne.
- 20 4. Tõstatatud küsimused on kohtuasja lahendamise seisukohast määrava tähtsusega. Menetluse praegust seisust arvestades lähtub eelotsusetaotluse esitanud kohus sellest, et tootele „Blutquick“ vastavat toodet võiks Ameerika Ühendriikides toota ja turustada mahepõllumajandusliku toiduna.
- 21 a) Ameerika Ühendriigid on vastavalt määruse (EL) 2018/848 artikli 48 lõikele 1 koostoimes määruse (EL) nr 834/2007 artikli 33 lõikega 2 tunnustatud kolmas riik. Komisjoni 14. veebruari 2012. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 126/2012, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 889/2008 seoses tõendavate dokumentidega ning määrust (EÜ) nr 1235/2008 seoses mahepõllumajanduslike toodete Ameerika Ühendriikidest importimise korruga, lisati Ameerika Ühendriigid komisjoni 8. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1235/2008, millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad mahepõllumajanduslike toodete kolmandatest riikidest importimise korra kohta, III lisas sisalduvasse kolmandate riikide loetellu, mille tootmissüsteeme ja kontrollimeetmeid seoses mahepõllumajanduslikult toodetud põllumajandustoodetega on tunnustatud samaväärsena määruse (EÜ) nr 834/2007 kohaste tootmissüsteemide ja kontrollimeetmetega. Aluseks oli 15. veebruaril 2012 kirja teel sõlmitud samaväärsusleping. Komisjoni 17. juuni 2015. aasta rakendusmäärusega (EL) 2015/931, millega muudetakse ja parandatakse määrust (EÜ) nr 1235/2008, millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad mahepõllumajanduslike toodete kolmandatest riikidest importimise korra kohta, pikendati esialgu tähtajalist loetelus olemist määramata ajaks. Määruse (EL) 2018/848 artikli 48 lõike 1 teise lause kohaselt lõpeb tunnustus 31. detsembril 2026. Nõukogu 28. juuni 2021. aasta otsusega (EL) 2021/1345, millega antakse luba alustada läbirääkimisi [...] mahepõllumajanduslike toodetega kauplemise lepingute üle (ELT [2021,] L 306, lk 2), anti komisjonile luba alustada selliseid läbirääkimisi muu hulgas Ameerika Ühendriikidega.
- 22 b) Apellatsioonikohtus sedastas kassatsioonikohtu jaoks siduvalt (halduskohtumenetluse seadustik (Verwaltungsgerichtsordnung, VwGO) § 137 lõige 2 ja § 173 esimene lause koostoimes tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Zivilprozessordnung, ZPO) §-ga 560), et Ameerika Ühendriikide asjakohaste õigusaktide – eelkõige Organic Foods Production Act (OFPA) – kohaselt on toitaineid sisaldavaid vitamiine ja mineraale teatud tingimustel lubatud kasutada koostisosadena töödeldud toodetes, mis on märgistatud mahepõllumajanduslike toodetena või mahepõllumajanduslikult toodetud kindlaksmääratud koostisosadest

või toidurühmadest toodetud toodetena (OFPA § 206.605). Pooled märkisid kohtuistungil, et praeguse seisuga lähtuvad nad sellest, et kaebaja tootele vastavat toodet on Ameerika Ühendriikides lubatud turustada „mahepõllumajandusliku“ (*organic*) tootena.

[...]

Allkirjad

TÖÖDOKUMENT